

پاسخنامه تشریحی

۱: با توجه به متن کتاب، خواص فیزیکی فلزات از جمله جلا، رسانایی الکتریکی و گرمایی، چکش خواری و شکل پذیری می باشد.

۲: روند های تناوبی در جدول دوره ای بر اساس کمیت های وابسته به اتم قابل توضیح است. شعاع اتمی عناصر با خصلت فلزی رابطه ی مستقیم ولی با خصلت فلزی رابطه ی وارونه دارد.

۳: با توجه به اینکه عنصری که در سمت چپ و قسمت پایین تری از جدول دوره ای قرار داشته باشد، خصلت فلزی بیشتری دارد، می توان نوشت:

$C > D > A > B$: خصلت فلزی

۴: ژرمانیم با عدد اتمی ۳۲، یک شبه فلز است که از لحاظ خواص شیمیایی مشابه نافلزات بوده و مانند سیلیسیم در واکنش با دیگر اتم ها الکترون به اشتراک می گذارد و مانند گوگرد در اثر ضربه خرد می شود.

۵: عنصر $(C)W$ رسانش الکتریکی دارد.

۶: با افزایش تعداد پروتون ها در یک دوره از جدول دوره ای، نیروی جاذبه ای که هسته به الکترون ها وارد می کند افزایش یافته و بدین ترتیب شعاع اتم کاهش می یابد؛ همچنین اختلاف شعاع اتمی دو عنصر متوالی در یک دوره، به طور کلی کاهش می یابد.

۷: عناصر واسطه در گروه های ۳ تا ۱۰ جدول تناوبی قرار دارند و زیر لایه ی d آنها در حال پر شدن است.

به جز عناصر گروه سوم جدول تناوبی که با ایجاد کاتیون M^{3+} ، مانند Sc^{3+} ، به آرایش الکترونی گاز نجیب پیش از خود می رسند. هیچ یک از عناصر واسطه، با تشکیل کاتیون، هشت تایی نمی شوند. در عناصر دوره ی چهارم، علاوه بر Cu و Zn ، شش عنصر دسته ی p نیز زیر لایه ی d کاملاً پر به صورت $3d^{10}$ دارند.

۸: در هر دوره از جدول دوره ای عناصرها، از راست به چپ، خصلت نافلزی کاهش و شعاع اتمی افزایش می یابد.

۹: هر چه خصلت فلزی عنصری بیشتر باشد، رسانایی الکتریکی آن افزایش می یابد.

۱۰: شکل (الف) و (ب) به ترتیب مربوط به اتم های لیتیم و پتاسیم است. اتم پتاسیم، شعاع بزرگتری دارد. در نتیجه، خصلت فلزی و فعالیت شیمیایی آن بیشتر است.

۱۱: در یک دوره از چپ به راست، خصلت فلزی و چکش خواری کاهش می یابد. ابتدا و انتهای هر دوره فعال ترین فلز و نافلز آن دوره قرار دارند، پس در یک دوره از چپ به راست فعالیت شیمیایی ابتدا کاهش و سپس افزایش می یابد.

۱۲: آرایش الکترونی گونه های نشان داده شده به صورت زیر است:

گونه	آرایش الکترونی
Fe^{2+}	$[Ar]3d^6$
Fe^{3+}	$[Ar]3d^5$
Mn^{2+}	$[Ar]3d^5$
Mn^{3+}	$[Ar]3d^4$
Zn	$[Ar]3d^{10}4s^2$
Zn^{2+}	$[Ar]3d^{10}$
Ga	$[Ar]3d^{10}4s^24p^1$
Ga^{3+}	$[Ar]3d^{10}$

۱۳: دو اکسید طبیعی آهن دارای فرمول شیمیایی FeO و Fe_3O_4 می باشند که کاتیون در FeO به صورت Fe^{2+} است که آرایش الکترونی آن به صورت $[Ar]3d^6$ و در Fe_3O_4 به صورت Fe^{3+} است که آرایش الکترونی آن به صورت $[Ar]3d^5$ می باشد.

۱۴: بررسی گزینه ی نادرست:

در جدول دوره ای، عنصرهایی که شمار الکترون های بیرونی ترین لایه ی الکترونی اتم آنها برابر است، اغلب در یک گروه جای گرفته اند.

۱۵: آرایش الکترونی X^{2+} به صورت زیر است:

$1s^2 / 2s^2 2p^6 / 3s^2 3p^6 3d^2$
در تناوب چهارم جدول تناوبی، آرایش الکترونی Se به زیر لایه های با همین تعداد الکترون ختم می شود.